

ความรับผิดชอบทางอาญาของคู่สัญญาเช่าซื้อ
ศึกษาเฉพาะกรณี
ผู้ให้เช่าซื้อเอาทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อไป

นางสาวพรทิพย์ ถนอมรอด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-181-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17465540

CRIMINAL LIABILITY FOR PARTIES TO HIRE-PURCHASE AGREEMENTS
A CASE STUDY OF
GOODS BEING TAKEN AWAY BY HIRE-PURCHASE VENDOR

MISS PRONTHIP TANOMROD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-181-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความรับผิดชอบทางอาญาของคู่สัญญาเช่าซื้อ : ศึกษาเฉพาะกรณี
ผู้ให้เช่าซื้อเอาทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อไป
โดย นางสาวพรทิพย์ ถนนอมรรอด
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์)

.... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ลงในวารสารศึกษาเพื่อสังคมและนิติศาสตร์

ทรัพย์สิน ฤทธมรรค : ความรับผิดทางอาญาของคู่สัญญาเช่าซื้อ : ศึกษาเฉพาะกรณี
ผู้ให้เช่าซื้อเอาทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อไป (CRIMINAL LIABILITY FOR PARTIES HIRE-
PURCHASE AGREEMENTS : A CASE STUDY OF GOODS BEING TAKEN
AWAY BY HIRE-PURCHASE VENDER) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.มรธา วัฒนชะวีระกุล,
รศ.ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์, 131 หน้า, ISBN 974-633-181-7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาปัญหาความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจเช่าซื้อ
พบว่าในสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันมีการประกอบธุรกิจประเภทเช่าซื้อสินค้าอย่างกว้าง
ขวาง โดยที่สัญญาเช่าซื้อส่วนใหญ่เป็นสัญญาสำเร็จรูป ฝ่ายผู้เช่าซื้อไม่มีอำนาจต่อรองหรือกำหนด
เงื่อนไขใด ๆ ผู้เช่าซื้อไม่มีสิทธิเพิกถอนสัญญาหรือยอมรับตามข้อสัญญาของผู้ให้เช่าซื้อ ใน
ระหว่างสัญญาเช่าซื้อ หากผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อ
ยังเป็นของผู้ให้เช่าซื้อ จึงเป็นเหตุให้ผู้ให้เช่าซื้อนำทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อไปไม่มีความผิดทางอาญา
ผู้เช่าซื้อจึงอยู่ในฐานะเสียเปรียบ ยิ่งไปกว่านั้นในการขอคืนทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อซึ่งอาจถูกศาลสั่งริบ
ผู้ให้เช่าซื้อเท่านั้นที่มีสิทธิขอคืนของกลางเนื่องจากเป็นเจ้าของ ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วกรรมสิทธิ์
ในทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อ มีลักษณะถ่ายเทระหว่างผู้ให้เช่าซื้อกับผู้เช่าซื้อตามสัดส่วนของจำนวนเงิน
ที่ผู้เช่าซื้อชำระ การที่กฎหมายมิได้บัญญัติคุ้มครองส่วนได้เสียที่แท้จริงทำให้ผู้เช่าซื้อไม่ได้รับ
คืนทรัพย์สินส่วนที่ตนมีสิทธิอยู่

จากการศึกษาพบว่ากฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารคุ้มครองผู้เช่าซื้อได้เพียงพอ การ
แก้ไขทำได้โดยการกำหนดให้ผู้ให้เช่าซื้อที่นำทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อไปมีความผิดฐาน โกงเจ้าหนี้ และ
การกำหนดให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจจ่ายค่าทดแทนแก่ผู้เสียหายที่แท้จริงอันเนื่องมาจากทรัพย์สินถูกริบ

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

๙๙ C570650 : MAJOR LAW

KEY WORD: HIRE-PURCHASE / CRIMINAL LIABILITY

PORNTHIP TANOMROD : CRIMINAL LIABILITY FOR PARTIES HIRE-PURCHASE AGREEMENTS : A CASE STUDY OF GOODS BEING TAKEN AWAY BY HIRE-PURCHASE VENDER, THESIS ADVISOR : ASST. PROF. MURATA WATANASHEEVAKUL, ASSO. PROF. KAMOLCHAI RATTANASAKALWONG, Ph.D. 131 pp. ISBN 974-633-181-7

This thesis studies problems concerning criminal liability of contracting parties to hire - purchase agreement. The researcher found that hire - purchasing business is gaining popularity in the present and there are legal problems arisen from such common practice. Due to the fact that hire - purchase from of agreement is a "ready made" form provided by the vender, hire - purchasee has no freedom to negotiate the terms of the contract. He/she must agree or disagree with such ready made form. During the hire - purchase's term of payments, the ownership of the goods belongs to the hire - purchaser. Thereby, the hire - purchaser who has repossessed the goods is not subjected to criminal liability. Moreover, when hire - purchasee's goods were confiscated by the court order, only hire - purchaser may request for the returning of the goods because he/she done is the sole owner of it. Despite the fact the ownership during the term of payments can be transferred or switched between contracting parties, the present penal law seems to disregard such existence of the right of ownership.

This study also finds the existing law fails to protect the hire-purchasee's interest. This problem can be solved by legislating for the penal liability of the hire - purchaser who dishonestly repossessed hire - purchasing goods. In addition, the court should have the power to order compensation to the interested party whom hire - purchased goods were confiscated.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิติสด.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณา และความอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายท่าน ซึ่งผู้เขียนใคร่ขออนุญาติกล่าวถึงดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ได้เป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียนตั้งแต่ต้นจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์มรธา วัฒนะชีวะกุล ที่ได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และได้กรุณาให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ พร้อมทั้งแนะนำการศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูลและเป็นผู้ตรวจแก้วิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตั้งแต่ต้นจนจบ

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์ ที่ได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมกับผู้ช่วยศาสตราจารย์มรธา วัฒนะชีวะกุล และเป็นผู้ให้คำแนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล รวมทั้งเป็นผู้ตรวจแก้วิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์มัทธา จิตติรัตน์ ที่เป็นผู้ตรวจแก้ แนะนำข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ เป็นผู้ให้กำลังใจ และเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.กิตติพงษ์ กิตขารักษ์ ที่ได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำปรึกษาในเรื่องข้อมูลที่ใช้เขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้

นอกจากนี้สิ่งที่คุณเขียนมีอาจจะลืมได้คือ การขอบคุณมารดา ญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ ทุกคนของผู้เขียนที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนตลอดมา ทำให้ผู้เขียนมีกำลังใจและไม่ย่อท้อในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ รวมถึงผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์วิทยานิพนธ์เล่มนี้ทุกท่าน

งานเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สามารถบรรลุได้ หากขาดความช่วยเหลือ และกำลังใจจากผู้มีพระคุณที่ได้กล่าวมาตั้งแต่ต้น ผู้เขียนจึงใคร่ขอขอบพระคุณอีกครั้งมา ณ ที่นี้

หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีคุณค่าและมีประโยชน์แก่การศึกษาบ้าง ผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาแด่ บิดามารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่าน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ก
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ
 กิตติกรรมประกาศ..... ฉ

บทที่

1 บทนำ..... 1
 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
 สมมุติฐานในการศึกษาวิจัย..... 3
 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย..... 4
 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย..... 4
 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย..... 4
 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย..... 5

2 หลักการและปัญหาของสัญญาเช่าชื่อ..... 6
 ลักษณะของสัญญาเช่าชื่อ..... 7
 สัญญาเช่าชื่อกับสัญญาซื้อขาย..... 14
 สัญญาเช่าชื่อกับสัญญาซื้อขายเงินผ่อนส่ง..... 15
 สัญญาเช่าชื่อกับสัญญาจำนำ..... 16
 ปัญหาที่เกิดจากสัญญาเช่าชื่อ..... 16
 1. ปัญหาอันเกิดจากกรรมสิทธิ์โดยลักษณะของสัญญา..... 17
 2. ปัญหาอันเกิดจากการกระทำของผู้ให้เช่าชื่อ..... 36
 3. ปัญหาอันเกิดจากกรณีทรัพย์ที่ให้เช่าชื่อถูกริบตามกฎหมาย..... 36

บทที่

4 วิเคราะห์ปัญหาอันเกิดจากกรณีให้ผู้ให้เข้าชื่อนำทรัพย์สินให้ผู้ให้เข้าชื่อไป
กับความรับผิดชอบทางอาญา.....78

ลักษณะของปัญหา.....78

วิเคราะห์ความรับผิดชอบทางอาญาอันเกิดจากการบังคับใช้กับ
สัญญาเข้าชื่อ.....79

1. ความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา.....79

2. ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติควบคุมการเข้าชื่อสินค้า.....86

มาตรการในกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เข้าชื่อ...88

1. มาตรการทางกฎหมายอาญา.....88

2. มาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศอังกฤษ...93

5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....103

รายการอ้างอิง.....106

ภาคผนวก.....110

ประวัติผู้เขียน.....131